

Tárgytematika

Félév:	2012/13/2
Tárgynév:	Vallásnéprajz
Tárgykód:	ANTKAB1341
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Lanczendorfer Zsuzsanna
Tárgy követelménye:	Évközi jegy
Tárgy heti óraszám:	1/1/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Oktatás célja:

Ismerjék meg a hallgatók az alapvető vallási jelenségeket, ünnepeket, az egyetemes emberi kultúrára gyakorolt hatásait. Ismerjék a népi vallásosság, népi ájtatosság jellemző jegyeit, gyakorlatát, rítusait, műfajait.

Tantárgy tartalma:

- A népi vallásosság kutatása, szakirodalma.
- Egyházi ünnepeink (advent, karácsony, húsvét, pünkösd...)
- Népszokások. Az emberi élet szokásai, egyházi rítusai (keresztelő, lakodalmak, halál).
- Népi vallásosság ünnepei. Búcsú, búcsújárás néprajza.
- Hétköznapi vallásosság.
- Vallásos műfajok (ima, archaikus ima, ráolvasás, népének, legenda, vallásos ponyva)
- Kultusz helyek, kultusztárgyak.
- A szentkultusz. Magyar szentek és tiszteletük. Szentek helye jeles napjainkban.
- A vallásos élet szervező egyéniségei, ...szentemberek”, vallásos társulatok.

Számonkérési és értékelési rendszere:

Aláírás feltétele: Aktív részvétel az előadásokon és a szemináriumokon. Három hiányzás esetén aláírást nem kap a hallgató.

Évközi jegy feltétele: Az előadások rendszeres látogatása, a szakirodalom folyamatos feldolgozása. A hallgatók önálló munkával, mutassanak be a népi vallásosság köréből egy-egy kisebb témát. A téma szabadon választható. Az értékelés szóban történik. A hallgatók önállóan és csoportosan is dolgozhatnak a téma nagyságától függően.

Kötelező irodalom:

Barna Gábor (szerk.): Szentemberek – a vallásos élet szervező egyéniségei. Szeged, 1998

Barna Gábor (szerk.): A szenttisztelet történeti rétegei és formái Magyarországon és Közép-Európában. A

Tárgytematika

Félév:	2012/13/2
Tárgynév:	Vallásnéprajz
Tárgykód:	ANTKAB1341
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Lanczendorfer Zsuzsanna
Tárgy követelménye:	Évközi jegy
Tárgy heti óraszám:	1/1/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Kötelező irodalom:

- magyar szentek tisztelete. Szeged, 2001
Bálint Sándor: Ünnepi kalendárium I-II. Budapest, 1977
Bálint Sándor: Karácsony, húsvét, pünkösd. Budapest, 1989
Bálint Sándor- Barna Gábor: Búcsújáró magyarok. A magyarországi búcsújárás története és néprajza. Debrecen, 1994
Brown, Peter: A szentkultusz. Budapest, 1993
Erdélyi Zsuzsanna: Hegyet hágék, lőtőt lépék. Archaikus népi imádságok. Budapest, 1976
Erdélyi Zsuzsanna: Aki ezt az imádságot... Élő passiók. Pozsony, 2004.
Erdélyi Zsuzsanna (szerk): Boldogasszony ága. Tanulmányok a népi vallásosság köréből. Budapest, 1991.
Hetény János: A magyarok Máriája. Budapest, 2011
Jacobus de Voragine: Legenda Aurea. Szentek csodái és szenvedései. Békéscsaba, 1990
Liszka József: Állítatott keresztényi buzgóságból. Tanulmányok a szlovákiai Kisalföld szakrális kisemlékeiről. Dunaszerdahely, 2000
Magyar Néprajz VII. Népszokás- Néphit- Népi vallásosság. Főszerkesztő: Dömötör Tekla, 1990
Voigt Vilmos. A vallási élmény története. Budapest, 2005

Oktató: Dr. Lanczendorfer Zsuzsanna (PhD)

Lanczendorfer Zsuzsanna írásai vallási néprajz témakörben

...Menjünk mi is Betlehembe...” Az utolsó bölcsőcske. In: Hogyan Tovább? 1991. 5. szám, 16-18.

Szent László emlékek Gyirmóton. In: Hogyan Tovább? 1995. 2-3. szám, 20. Javított átvétel: Marcaltáj, 1995-1996. 4. évf., 3. szám, 2-3. In: Hegyalja, 2012. XXIV. évfolyam 7-8.szám, július-augusztus, Melléklet, 9.

... Szálljatok be szívünkbe...” A szálláskeresés motívumának vizsgálata két sokoróaljai példán keresztül. In: Hogyan tovább? 1995. 5. szám. 25. és a hátoldal. Átvétel: Karácsonykor: ... Szálljatok be szívünkbe...” In: Hegyalja, 1996. VIII. évf., 12. szám, december, 7.

Tárgytematika

Félév:	2012/13/2
Tárgynév:	Vallásnéprajz
Tárgykód:	ANTKAB1341
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Lanczendorfer Zsuzsanna
Tárgy követelménye:	Évközi jegy
Tárgy heti óraszám:	1/1/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Kötelező irodalom:

Vetekedik vélem... A tisztaság jelképes virágai. In: Hitvallás Kalendárium. 2005. 53-57.

... A gyermek Isten ajándéka”. Egy keresztény bába hitvallása. In: Népi vallásosság a Kárpát-medencében. 7. Konferencia Sepsiszentgyörgyön 2005. szeptember, II. kötet, Szerk.: S. Lackovits Emőke - Szöcsné Gazda Enikő, Sepsiszentgyörgy - Veszprém, 2007. 347-358.

A Napbaöltözött asszony tisztelete. In: XI. Apáczai – Napok. 2007. Tanulmányok. Győr, 2008. 692-698.

Bálint Sándor egyénisége két kisalföldi pap és a ... sorstárs” szemével. In: Rítus és ünnep. Szegedi vallási néprajzi könyvtár 25. Szerk.: Barna Gábor, Szeged, 2010. 51-66.

Ménfői ... nagy bötlehemes”. In: Hegyalja, 1990. december, 4.

Tréfás Katekizmus. Katekizmusi ének - mulatónóta. In: Hegyalja, 1995. VII. évf., 5. szám, május, 8.

Karácsonyi népszokás Ménfőn. Szállást keres a Szentcsalád. In: Hegyalja, 1995. VII. évf., 12. szám, december, 10.

... Szálljatok be szívünkbe”. Karácsonyi emlékidéző. In: Hegyalja, 1995. VII. évf., 12. szám, december, 11.

... Ha szívünk lesz jászol...” In: Hegyalja, 1997. IX. évf., 1. szám, január, 11.

Egyházkelő, avatás. In: Hegyalja, 1999. XI. évf., 2. szám, február, 4.

Elmélkedés a kereszt alatt. In: Kisalföld, 2000. április 15., szombat, Riport II.

Ó, Szent István, dicsértessél. In: Kisalföld, 2002. augusztus 17. szombat, Szent István ünnepe, Kulturális melléklet. 13.

A világ keresztjei, a kereszt világa. In: Kisalföld, Húsvét 2002. március 30. szombat, 3.

A ... nagy szögedi embör”. Bálint Sándor egyénisége két kisalföldi lelkész és a ... sorstárs” szemével. In: Hegyalja, 2004. XVI. évf., 11. szám, november 5.

Tárgytematika

Félév:	2012/13/2
Tárgynév:	Vallásnéprajz
Tárgykód:	ANTKAB1341
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Lanczendorfer Zsuzsanna
Tárgy követelménye:	Évközi jegy
Tárgy heti óraszám:	1/1/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Kötelező irodalom:

A ...nagy szögedi embör”. Bálint Sándor egyénisége két kisalföldi lelkész és a ...sorstárs” szemével. In: Hegyalja, 2004. XVI. évf., 12. szám, december 5.

Édesanyámék karácsonyi emléke. Vivat Academia, A Nyugat-Magyarországi Egyetem Lapja. 2004: 6: november-december, 4-5.

A fenyő: kapocs a föld és az ég között. In: Kisalföld, 2004. december 24. péntek. Karácsony, 14.

Növényeink áldozata. Vivat Academia, A Nyugat-Magyarországi Egyetem Lapja. 2004: 6: november-december, 2-3. Változata: Karácsonyi növényeink üzenete címmel, Ajtó, A Nyugat - Magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Karának ingyenes havilapja, 2007. december, XV. évf., 12-14.

A ...nagy szögedi embör”. Bálint Sándor egyénisége két kisalföldi lelkész és a ...sorstárs” szemével. In: Hegyalja, 2005. XVII. évf., 1. szám, január, 5.,

A ...nagy szögedi embör”. Bálint Sándor egyénisége két kisalföldi lelkész és a ...sorstárs” szemével. In: Hegyalja, XVII. évf., 2. szám, 2005. február, 5.

A ...nagy szögedi embör”. Bálint Sándor egyénisége két kisalföldi lelkész és a ...sorstárs” szemével. In: Hegyalja, XVII. évf., 3. szám, 2005. március, 5.

A ...nagy szögedi embör”. Bálint Sándor egyénisége két kisalföldi lelkész és a ...sorstárs” szemével. In: Hegyalja, XVII. évf., 4. szám, 2005. április, 5.

A ...nagy szögedi embör”. Bálint Sándor egyénisége két kisalföldi lelkész és a ...sorstárs” szemével. In: Hegyalja, 2005. XVII. évf., 5. szám, május, 5.

A ...nagy szögedi embör”. Bálint Sándor egyénisége két kisalföldi lelkész és a ...sorstárs” szemével. In: Hegyalja, XVII. évf., 6. szám, 2005. június, 5.

A ...nagy szögedi embör”. Bálint Sándor egyénisége két kisalföldi lelkész és a ...sorstárs” szemével. In:

Tárgytematika

Félév:	2012/13/2
Tárgynév:	Vallásnéprajz
Tárgykód:	ANTKAB1341
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Lanczendorfer Zsuzsanna
Tárgy követelménye:	Évközi jegy
Tárgy heti óraszám:	1/1/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Kötelező irodalom:

Hegyalja, XVII. évf., 7-8. szám, 2005. július-augusztus, 5.

Harangok szava. In: Kisalföld, 2005. december 24. szombat, 15. valamint In: Hegyalja, 2009. XXI. évf., 12. szám, december, 3.

... A gyermek Isten ajándéka”. In: Hegyalja, XXIII. évf. 3. szám, 2011. március, 8.,

... A gyermek Isten ajándéka” (2. rész). In: Hegyalja, XXIII. évf. 4. szám, 2011. április, 8.,

... A gyermek Isten ajándéka” (3. rész). In: Hegyalja, XXIII. évf. 5. szám, 2011. május, 10.

Képek és gondolatok a gyirmóti templom Szent László képénél. In: Hegyalja, 2012. XXIV. évfolyam, 7-8.szám, július-augusztus, 9.

Megjelenés alatt

Nemeshany ... rejtett... szakrális kincsei. Népi vallásosság a kárpát-medencében 8. Balatonfüred, 2009. október 1-3.

A győri Könnyező Szűzanya kegykép tisztelete napjainkban. Vallási kultúra és életmód a Kárpát-medencében. Konstantin Filozófus Egyetem, Nyitra, 2011. október 5-8.

Könyvismertetések

Az esztendő nevelő munkája keresztény szemmel a néphagyományok tükrében. Szerk.: Timaffy Lászlóné, Győr, 1995. Adventi ajándék. In: Hogyan Tovább? 1996. 1. szám, 28. Átvétel: In: Hegyalja, 1996. VIII. évf., 1. szám, január, 10.

Márkus Gábor: Vallásismeret I-III. Tata, 1996. Nem csak könyvmolyoknak. In: Kisalföld, június 7., péntek 14.

Márkus Gábor: Vallásismeret I-III. Tata, 1996. Rendhagyó könyvismertető. ... Isteni ismeretek” Márkus

Tárgytematika

Félév:	2012/13/2
Tárgynév:	Vallásnéprajz
Tárgykód:	ANTKAB1341
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Lanczendorfer Zsuzsanna
Tárgy követelménye:	Évközi jegy
Tárgy heti óraszám:	1/1/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Kötelező irodalom:

Gábortól. In: Hegyalja, 1996. VIII. évf., 6. szám, június, 11.

Márkus Gábor: Vallásismeret I-III. Tata, 1996. In: Hogyan Tovább? 3. szám, 24.